

Kritika

Író és kritikus egy asztalnál. A kávék érintetlenek, még a csészealjakon heverő cukrostasakokat sem tépték fel. Az író szaporán pőfékeli cigarettáját, a kritikus közben egészen közel hajol a kávéjához, beleszagol, aztán felpillant az íróra, és elmosolyodik, amikor észreveszi annak remegő kézfejét.

– Ugyan kérem, nincsen akkora baj – mondja. Barátságosan az író szabad keze után nyúl, de az felszisszen és visszarántja az asztalról. – Nem értem, miért ilyen feszült – folytatja a kritikus –, hisz még bele sem kezdtem.

Hosszúra nőtt a cigarettán kókadozó hamutorony, a kritikus előzékenyen közelebb tolja a hamutartót, az író a padlóra hamuzik. A kritikus megvonja a vállát, és visszaereszkedik a székébe.

– Akkor talán vágjunk bele. Először is a pozitívumok. Már az első oldalakat olvasván feltűnik, mennyire tudatosan kezeli a nyelvet: sehol egy fölösleges szó, de még vessző sem, pedig ebben a műfajban nem ritka a szerzői hányavetiség. És nagyon tetszett, hogy szinte végig sikerül fenntartania a feszültséget, noha akad egy-két üresjárat, de hát ez a szakma velejárója, ugyebár? A karakterei izgalmasak, részletesen megkonstruáltak, sőt, talán túlságosan is, talán ezért tűnnek kissé kiszámíthatónak.

Az író keresztbe tett lábbal ül, a körmeit vizsgálgatja, le-lerág egy-egy bőrkeményedést.

– De nem ez a legfőbb gond: a tudományos hiteltelenség az, ami már a könyv legelején szemet szúr. Véleményem szerint elfogadhatatlan, hogy a fénysebesség meghaladhatatlanságán kívül csak spekulációkra hagyatkozik, kezdve a legelemibb dolgoktól: teljesen mellé lő, amikor a bolygók köztetani és légköri összetételét taglalja, nem is beszélve a rajtuk létező életformákról. Megértem, hogy a fantáziájára hagyatkozott, és belátom, irigylésre méltó a képzelőereje, de kérem, ha soha nem látott idegen létformát, ne bocsátkozzon találgatásokba és hasonlatokba,

mert könnyen megsértheti egyesek érzékenységét.

Az író elnyomja a cigarettát, és szájához emeli a kávéscsészét. Az ital keserű és hideg. Átles a csésze peremén, tekintetük azonnal találkozik.

– Nem áll szándékomban bántani önt – mondja a kritikus –, egyszerűen csak rávilágítok a hibákra, hogy a jövőben lehetőleg ne kövessen el többet. Vagy talán egyszerűbb volna, ha átnyergelne egy másik műfajra, amibe több minden belefér. Mit szól?

Az író leteszi a csészét, és végignyal a száján.

– Úgy látom, nem ízlik a kávé – mondja.

– Maradjon mindenki a saját kaptafájánál – feleli a kritikus, kezét nyújt, majd elnézően elmosolyodik, amikor társa fanyalogva elhúzódik.

Az író egyedül marad az asztalnál, újabb cigarettát vesz elő, szűrőjétől fogva az asztalhoz ütügeti, közben a kritikus után néz. Amaz lenyomja a kilincset, de mielőtt kinyitná az ajtót, még visszafordul.

– Mifelénk ez másként működik – mondja, majd megigazítja szkafanderének sisakját, hat kezének egyikével hanyagul búcsút int, és egyetlen villanással eltűnik.